

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština pravčana v gotovini
Abb postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVII. - Št. 158 (4932)

TRST, sreda 5. julija 1961

Osrednja proslava 20-letnice jugoslovanske revolucije v Titovem Užicu

Tito o težavnem mednarodnem položaju in o pomenu izvenblokovskega sestanka

V odnosih z zahodnimi državami se vedno bolj uveljavljajo načela miroljubne koeksistence - Gonja voditeljev večine socialističnih držav proti Jugoslaviji mora prenehati v interesu miru in pravilnih mednarodnih odnosov - Proslave v drugih krajih Jugoslavije

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 4. — V Kragovcu, predmetju Titovega Užica, kjer sta bili za časa užiske republike partizanska bolnična in tovarna oružja, je bila danes proslava 20. obletnice revolucije Jugoslavije, združena z velikim zborovanjem, na katerem je pred 200.000 ljudmi in najvišjimi jugoslovanskimi državnimi in političnimi voditelji, zastopniki mednarodnih in številnih nacionalnih in inozemskih borbenih organizacij in mnogih drugih gostov govoril predsednik republike maršal Tito.

Tito je najprej podal zgodovinski pregled položaja Jugoslavije pred vojno in v začetku vojne in poudaril veliko vlogo Komunistične partije, ki je organizirala in vodila ljudsko oboroženo vstavo ter borbo proti okupatorju in domačim izdajalcem, borbo, ki je imela za cilj ne samo osvoboditev države, tem tudi ustavitev novega družbenega socialističnega sistema.

Potem ko je omenil najbolj znane dogodke iz narodnoosvobodilne vojne, posebno da se ta borba podlaga tudi v pojmovnem uspehu Jugoslavije pri graditvi socialistične države, je Tito govoril o mednarodnem položaju. Ugotovil je, da je sedanjih položajev precej podoben položaju pred drugo svetovno vojno. V zvezci s tem je omenil monovski sporazum in druge sporazume, ki so omogočili Hitlerju, da se oborilo in vričejo napadno vojno najprej proti tistim, ki so mu omogočili, da se oborijo, in ju opozoril na veliko nevarnost, ki jo predstavlja ponovna oborožitev Zadnje Nemčije.

Vsekakor je Jasno, je del Tito, da ta takšnih katastrofnih posledic lanku privede, ce se vsi miroljubni ljudje na svetu ne združijo proti nadaljevanju oboroževanja in proti politiki, ki lahko spravi človeštvo v katastrofo. Tito je zagotovil, da so po tej svetovni vojni vsi narodi, posebno na kolonialni, pozdravljani, ki je proučil, da ima vse možnosti pravico do samoodločbe. Neupoštevajoč pač atlantske ljudstva in zatem listine Združenih narodov je pripeljalo najprej do ustavitev atlantskega pakta, nato pa do varšavskega in tem do razdelitve sveta na dva bloka, ki ovirata pravilno delovanje OZN, ki je bila ustavljena, da se laže in pravilne rešujejo sporne mednarodne vprašanja.

Predstnik Jugoslavije je ugotovil, da morajo države ne mimo pasivno gledati, da bi jima pesčica zastopnikov velikih sil, da same brez udeležbe malih in nevezanih držav mimo OZN rešujejo osnovne mednarodne vprašanja. Tito je predstavil, da je posamezne države, posebno na nevezanih, ne morejo posamezno učinkovito delovati v smerni zboljševanja položaja. Potrebna je enotna, ne odločna akcija čim večje števila izvenblokovskih držav.

To je cilj sestanca zastopnikov izvenblokovskih držav na najvišji stopnji, ki se bo začel prvega septembra v Beogradu. Naloga sestanca bo, potruditi se v največji meri, da se prepreči najhujše in da bi se načel izhod iz sedanjih mednarodnih razmer, in da se omogoči konstruktivno reševanje raznih mednarodnih vprašanj. Sestanek je logična posledica današnjih brezprestnih naprov velikih sil, da same brez udeležbe malih in nevezanih držav mimo OZN rešujejo osnovne mednarodne vprašanja. Tito je predstavil, da je posamezne države, posebno na nevezanih, ne morejo posamezno učinkovito delovati v smerni zboljševanja položaja. Potrebna je enotna, ne odločna akcija čim večje števila izvenblokovskih držav.

Eichmann se je točno zavedal kakšna usoda ga čaka po vojni

Nova pričanja v breme zločinca Eichmanna

Sam je izjavil, da nima nobenega upanja, da se bo resil Odgovoren je za smrt nad šestih milijonov Židov

JERUZALEM, 4. — Današnja razprava proti Eichmannu je se začela s čitanjem nekaterih prিচanj bivših načinov funkcionarjev in častnikov v breme Eichmanna.

Najprej so prebrali zapisnik o pričanjju podčelnika informacijske službe v Reichsheimatministerium (RHM) Wilhelm Höfle, morti, ki je bil sestreljene v Bad Aussee v Avstriji, je pravčil s svojim razgovorom. Domnevno, ki je imel z Eichmannom proti koncu avgusta 1944 v Budimpešti. Na podlagi dokumentov, ki jih je predložil državni pravnik, je obtoženec priselil marca 1944 na Madžarsko skupno s posebnim Eichmannovim skupino, da nadzira deportacijo madžarskih Židov v nacistična koncentracijska taborišča.

Von Thadden dodaja, da mu je znano, da je bil sklep za deportacijo madžarskih Židov sprejet na konferenci 16. aprila 1944 med Hitlerjem in Horthyjem, katere sta se udeležili tudi: Himmler, v Nemčiji in v evropskih državah, kjer so jih zasedli Nemci. Dajajo pa, da je urad, katemu je pripadal Eichmann, imel odločilno vlogo v vseh židovskih zadevah.

Höfli poroča, da je Eichmann priselil popoldne, da je imel, da bo dobil zadnje novice o vojnih dogodkih. Med razgovorom je Eichmann prekrijeval, da kar se njege tiče, nima nobenega upanja, da se izogni usodi, ki je skrivajoča Nemčija, ker so ga zaveznički imeli za enega glavnih vojnih zločincev zaradi prvovrstne vloge, ki jo je imel pri pobiranju Židov.

Zatem je marsal Tito govoril o odnosih z drugimi državami. Ugotovil je, da v odnosih z nevezanimi državami, kakor na primer z Grčijo, in Italijo, in deloma tudi z drugimi državami Zahodne Evrope, Ameriko, Anglijo in z drugimi državami, prihaja vedno bolj do izraza veljavnost načel miroljubne koeksistence in sodelovanja. Ta načela se popolnoma uresničujejo posebno v odnosih z večjimi azijskimi in afriškimi državami, in nekaterimi državami Latinike.

To pa se ne more reči glede odnosov z vzhodnoevropskimi državami, posebno pa s Kitajsko in z Albanijo, katerih voditelji vodijo proti Jugoslaviji najostrejšo gonjo. Podlažni plasčen ideološke kritike so te države povzročile Jugoslaviji veliko skodo, zlasti v državah, s katerimi ima Jugoslavija redne prijateljske

zaradi bolezni itd. Höfli je dodal: »Spirito mojega presečenja je Eichmann dodal, da je Hitlerova mnenja, da je to številno niže od resnice.«

Prebrali so nato zapisnik o izjavah, kjer je bil podal viši svetovalec za židovske zadeve v zunanjem ministervstvu Thaden. Izjavil je, da si je težko zamisliti v sedanjem trenutku večje sprejemne vladničke podprtosti, da si je zato zelo strugal. Dajajo pa, da se ne spomini načelno enotnosti ljudstva brez privilegijev za kogar kolik v celovitost ozemlja skupno s Srbijo.

Pred odhodom v Tripolis je predpredsednik alžirske vlade Krim Belkasm izjavil, da je alžirska vladna vedenje pripravljeno obraziti neodvisnost Kuvaita. Zatem je lord Home izjavil, da Velika Britanija ne more sprejeti diskusije o prihodnosti Nemčije v Berlinu.

Zatem je lord Home izjavil, da temelji angleške politike na spodbujanju pravne reda in podpisanih obveznosti.

Laos je lord Home izjavil, da bodo posredniki vladne stranke vredno posredovali prednostno priznanje neodvisnosti Kuvaita.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

Veliko prisenečenje je v Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

V Parizu pa so se spet zadele širiti govorice o bližnjem odstopu Debreja; to pa zradi notranjih težav. Govori se o večjih spremembah v vladi. Toda te govorice so se že večkrat pojavile, in zdi se,

da bi bila upravljena v primeru, da bi se začela izvajati nova politika.

Za primer, če bi se Združeni narodi preselili

Dvoboj med Ženevo in Dunajem za evropski diplomatski center

V Ženevi vsak tretji človek tuje, vsak tretji tuje uslužbenec ZN - Na Dunaju za vsakim tretjim ogrom zgodovinski spomenik in gradbišče

ZENEVA, julija. — Dve meseci Europe se borita za mednarodni prestiž — Dunaj in Ženeva, »Ženeva je preživelja, ki je nedavno rekel neki nadušen Amerikanec na Dunaju, «da ne morebiti na Dunaju, se upirajo lastniki diplomatskih Cadillacov, parkiranih pred hotelom »Le Rhône« v Ženevi. Eno je zanesljivo: že bodo Združeni narodi nekega dne oddali iz steklenega nebrotnika na obali reke Hudson, bo odbor za priznanje moral stati na letališču Schwebach in ne na letališču Cointrin. V tej borbji je Dunaj nedvomno potencialni zmagovalec, toda vprašanje je, če se bodo Združeni narodi sprošlo kdaj predstili Evropo.

Medtem skuša Ženeva obdržati to kar ima, Dunaj pa osvojiti to česar nima. Ženeva ima bogato tradicijo in Palaco narodov, zato pa je Dunaj zgodovinsko neobremenjen, ker nikoli ni bil sedež kakih propadne mednarodne organizacije. »Odvzeli bomo Ženevi Združene narode, se tu pa tam pogovarjajo Dunajci in nekoč glasujejo, »Na Dunaju potrebujete pol ure, da se z avtom prerine skozi strešnice. V tem času bi že prehodili Ženevo pes od enega do drugega konca.«

»Diplomati imajo denar,« pravi dognano Švicar. »Se strinjam, pristaže pomirilovo Avstrije, »Vprašanje je samo pripravljanje. Tudi za to je priča, nas več možnosti.« V Praterju? Švicar je izbranico Švicar. »Vožnja na Riesenradu je potrebnica, »Kar se tegova pravci Avstrije?« Švicar je vasa načrta, privlačnost vodopad na jezeru, pogled nanj pa je za sedaj brezplačen — kdaj vodopad deluje.« V sočtu, nedelja in na praznikih, tolmač Švicar.

Borba za pravstvo seveda ne je odločena in tudi ne bo kralj kralju. Tako Dunaj kot Ženeva imata svoje prednosti, kar je: evropski sedež ZN in svetu in popolnoma dobro in tudi učinkovito. V katerem je včasih Ženeva v kateri je vsaki tretji človek tuje, vsak

velik kompleks zgradb, v katerih je nekoč bil sedež Društva narodov, prinaša dnevno 800 obiskovalcev — 220.000 v zadnjem letu!

»En, kje bi sprošlo namestili Združene narode?« vpraša Švicar. »Imata Palaco narodov ali velik nekaj podobnega?« Avstrije razmišlja: »Nimamo priznanja. Toda ti ne bi tak problem, ki sta tu, ki je vsaj desetkrat večji kot Ženeva. Koliko ima Ženeva prehvalivat?« »Po zadnjem popisu 176.000,« tigo odgovarja Švicar, »za to je mnogo primernjejši kot Dunaj, doda nekoč glasujejo, »Na Dunaju potrebujete pol ure, da se z avtom prerine skozi strešnice. V tem času bi že prehodili Ženevo pes od enega do drugega konca.«

»Diplomati se vozijo z avtomobili. Razen tega imajo tudi čas. Šte že kdaj slišali kako mednarodno konferenco, ki je propadla zaradi tega, ker se je njenim udeležencem mudilo, da bi se vsečili svoje pisarne? Prav tako — dodaja — ima Dunaj absolutno prednost pred Ženevo. Imate morda toliko ho-

NOVE SLOVENSKE KNJIGE

Publikacija o mučilnici slovenskih ljudi v Begunjah

Zanimiv, toda še nepopoln dokument iz zgodovine našega osvobodilnega boja

Zavod »Borec« ima v svojem knjižnem programu tudi izdajanje dokumentarnih del s tematiko osvobodilnega boja, ki jih uvršča v posebno zbirko Dokazi. V tem okviru je doslej izšlo petro knjig, med katerimi je najnovijejo o zaporni v Begunjah na Gorenjskem. Ta knjizica je pravkar izšla pod naslovom »Mučenike Begunje, napisal in sestavljal pa jo je dr. Janez Gertar.

O Begunjah samih ni treba dosti besed, saj to resnično največje mučilnico slovenskih ljudi pozna vsi. V to mučilnico so nemški okupatorji takoj po okupaciji Jugoslavije strpljivo te zloglasne gestapske mučilnice na Gorenjskem. To poglavje iz nake osvobodilne borbe je tako obsežno in tako pretresljivo,

da bo Begunjan posvečena še marsikatera knjiga. Tako je na platnicu napisala začetna žalila in to povsem uteviljeno. Knjizica v zbirki Dokazi poskuša sicer podati zaokroženo podobo o tej mučilnici, vendar je tako njezina vsebina kakor tudi prikaz sam, preskrnoma. Iz določenega slumtka kakšne grozote so moralno prestajati v tej mučilnici zaprti ljudje, nimamo pa o tem dokumentarnih podatkov. Tako se nam nenotevsišljive misel, da vse skupaj le nbo tako hudo, kar pa nikakor ni res v kar bodo odločno zanikalci vse tisti, ki so šli skozi te zapore. Glede na pomen te mučilnice in glede na trpljenje in grozo, ki so jo tu prestali jetniki, bi ta, poleg mariborskih zaporni načrtev mučilnika Slovencev vsekakor zaslužila tehtnito obravnavo.

Ni glede ne to pa moramo priznati, da je avtor v desetih poglavjih obdelal vse največje nasilja nemškega okupatorja nad našim narodom. Spričo navedenega se sko-

nemškimi dokumenti prikazati zgodovino teh zaporni v usodo Slovencev v njih. Posebno dragoceni so statistični podatki s seznamimi ustreznih, ceprav bi bili lahko tudi ti podatki glede na današnji čas popolnejši.

Sl. Ru.

LA RASSEGNA DELLA LETTERATURA ITALIANA diretta da Walter Binni. Periodico quindicinale. Anno 15. Serie VII. N. 1. Gennaio-Aprile 1961. Sansoni — Firenze.

Turistični vestnik. Glasilo Turistične zveze Slovenije. Leto IX. Juli 1961. Ljubljana. Obzornik 61. Izida Prešernova družba. St. 7. Ljubljana.

MILKO BAMBIC

PREJELI SMO

Naslovi maturitetnih nalog na slovenskih srednjih šolah

Naslovi maturitetne naloge iz slovenščine na klasični gimnaziji:

1. Ivan Prokopljev in France Bevk sta rojaka, v pisanju sta dašeč drug od drugega. Označite njuno delo.

2. Razvoj italijanske narodne zedinjevalne misli v Risorgimenti.

3. »Za vse je svet dovolj bogat in srečni vsi bi bili, ko kruh delil bi z bratom brat s pravimi čuti.« (Simon Gregorić)

Naslovi maturitetne naloge iz italijanskečne na klasični gimnaziji:

1. Dica II candidato come l'Orfogeno ha sentito e visto il tema del rapporto tra arte e realtà.

2. Il 1848 europeo, con particolare riguardo all'Italia, nei sentimenti, nelle esigenze politiche e sociali, nelle illusioni e negli esti.

3. «Il cuore domanda sem-

pre o che i suoi piaceri siano accresciuti, o che i suoi dolori siano compiuti; comanda di agitarsi e di agitare, perché sente che il moto sta nella vita e la tranquillità nella morte; e trova unico aiuto nella parola, e la risulta dei suoi desideri, e la adorna delle speranze, fa che altro tremi al suo timore e pianga alle sue lacrime, effetti tutti che senza questo sfogo proromperebbero in morti ferini e in gemito disperato. E la fantasia del morte, irrequie e credulo alle lusinghe di una felicità ch'è: segue accostandosi di passo in passo al sepolcro, la fantasia, traendo dai segreti della memoria le larve degli oggetti, e rianimandole con le passioni del cuore, abbellisce le cose che si sono ammirate ed amate; rappresenta piaceri perduto che si soprano; offre alla speranza e alla previdenza, a i beni e i mali trasparenti nell'avvenire; molteplice ad un tempo le sembianze e le forme che la natura consente alla imitazione dell'uomo tenuta di mirare oltre il velo che rievolve il creato; e quanti per compensare l'umano gene-

re dei destini che lo condannano servo perpetuo ai pressi dell'opponente ed alla clava della forza, crea la deità del bello, del vero, del giusto, e le adizza: elude le leggi della morte, e la interroga e interpreta il suo freddo silenzio; precorre le ali del tempo e al fuggitivo attimo presenta congiungo lo spazio di secoli e secoli ed aspira all'eternità, sdegna la terra, vola oltre le rive dell'oceano, oltre le rive del sole, edifica regioni celesti e colline dell'utopia, gli dice: Tu assegnerai sora le stelle; così lo illude, e gli fa obliizzare che la vita fugge affannosa, e che le tenebre eterne della morte gli si addensano intorno; e lo illude sempre con l'armonia e con l'incantesimo della parola. (U. Foscolo)

(«Dell'origine e dell'ufficio della letteratura», Prolustione all'assegnamento di Quinta, recitata nell'Università di Pavia il 22 gennaio 1809).

Naslovi maturitetne naloge iz slovenščine na realni gimnaziji:

1. Prešernova Zdravljica in Zupančičeva Duma, dva slovenske bratstva in razumevanje.

Kandidat na ocrtu sorodnosti a tudi razliko v gledanju med obema, zlasti gledje na čas, v katerem sta nastali.

2. Povejte, koliko je resnično, po vašem mnenju, in latinskim reku: «Historia magistra vita». Germi di rinnovamento,

di libertà, di modernità portati da Napoleone in Europa, come si rivelarono ed operarono in Italia dopo il 1915.

3. «Le scoperte delle scienze naturali, accrescono — come Bacon voleva — il dominio dell'uomo sulle cose, e l'animale Sapiens armano sempre più di sapienza, grande ma altrettanto pericolosa.

A partire dal piccolo e a tratti dalle imprese scientifiche, il bene che possono dare, si richiede non solo un progressivo ma un superiore avanzamento dell'intelletto, dell'immaginazione, della fede morale, dello spirito religioso, e, in una parola, dell'anima umana.» (B. Croce)

Naslovi maturitetne naloge iz slovenščine na učiteljsku gimnaziji:

1. Fran Saleški Finžgar je postavil temelje slovenski ljudski dramatični. Zakaj so njegove drame v resnicni ljudski?

2. Globalna metoda v sodobni pedagogiki.

3. »V soli moramo pomešati počasne s hitrejšimi, manj nadarjene z bistroumimi, trmastne s popustljivimi; in dokler potrebujejo vodstva, jih morajo voditi iste zapovedi in isti vzgledi.« (Jan Amos Komensky)

Naslovi maturitetne naloge iz italijanskečne na učiteljsku gimnaziji:

1. Narrate la grande storia intima dei Leopardi quale l'avete appresa dalla lettura di alcuni suoi Canti.

2. Giuseppe Mazzini dalla Giovane Italia alla Giovane Europa.

(Nadaljevanje na 4. strani)

HOROSKOP ZA DANES

mogoče uveljavite vaši sposobnosti. Izogibajte se diskusi v družini. Zdravje dinamično.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.)

Mal uspehl pripravlja velike.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22.

6.) Vs. vasi dosegani napori

bodo uspešni.

SLOVENEC (od 21. 11. do 20.

12.) Vaše pobude bodo rodile uspeha. Potovanji načrti v druzini. Zdravje dinamično.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Ne-

ko sečanje lanhko v trenutku

spremeni, vam pa prizade-

vane. Vrča luhavega.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Ak-

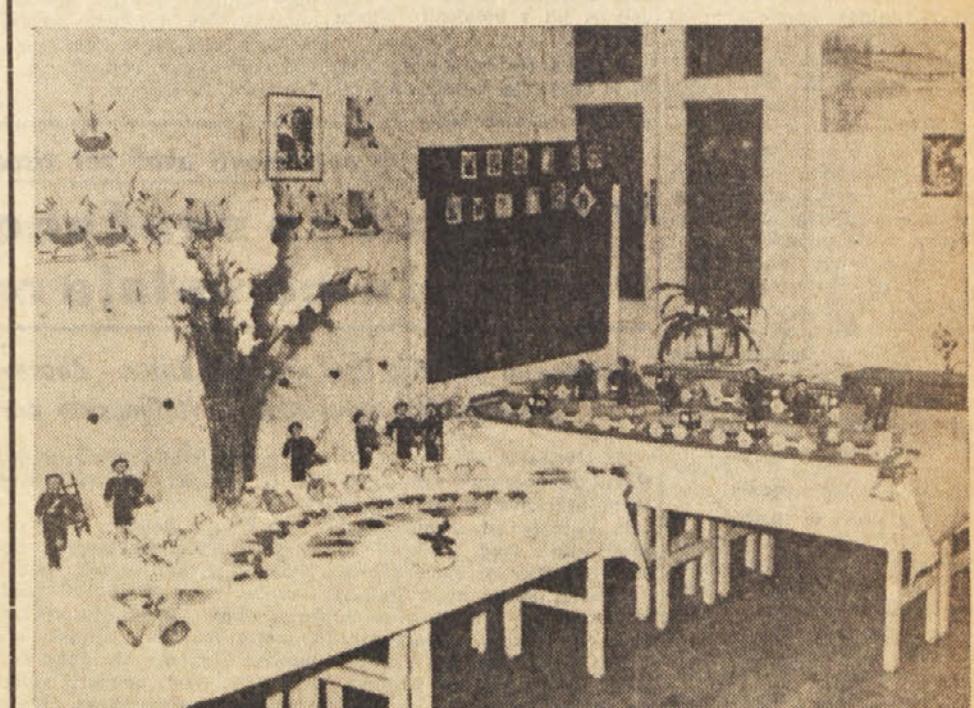
tiven dan: ponudbe, ki bodo o-

nege.

Šolske razstave

Razstava osnovne šole v Boršču

Razstava otroškega vrta v Boršču

Razstava osnovne šole v Boljuncu

Razstava osnovne šole na Repentabru

Razstava osnovne šole v Saležu

Sreda, 5. julija 1961

22.35: S pesnijo v nob; 23:

Prendi RL.

Radio Trst A

7.30: Jutranja oddaja: 11.45:

Vrtljak, pisani odmeti naših

dn.; 12.30: Za vsakogar nekaj;

13.30: Parada orkester; 17.20:

Pesem na pleš; 18.15: Umetnost

za Slovence in prireditve;

18.30: Operna uvertura in medigrad;

18.45: Zdravljene oddaje; 22.10:

Glasbeni kaleidoskop; 20.00:

Sport; 20.30: »Blizu in tezkih

18.30: Kulturni obiskovalci;

22.30: Walton: Koncert za vio-

lini in orkester; 22.55: Nežno in

težko.

Radio Trst B

12.25: Treja stran; 14.20:

Prijatelj cvet

Goriško-beneški dnevnik

Med KD in PSDI so dosegli sporazum o sodelovanju

V drugi polovici prihodnjega tedna seje občinskih in pokrajinskih svetov

PSDI bo imel podpredsedniško mesto v pokrajinskem svetu (odv. Devetek) in dva odbornika v občinskem svetu v Gorici

V prihodnjem tednu se bodo sestali občinski sveti v Tržiču in Gorici ter pokrajinski svet. S tem se je zaključila doga, skoraj mesec in pol trajajoča doba posvetovanj, stikov in pogajanj med demokratskimi in socialističnimi voditelji glede stavev odborov in upravnih programov.

Se pred pričetkom seje občinskega sveta v Gorici, ki bira ter pokrajinskega sveta, ki bo odšla v Rim delegacijo, da bi se s predsednikom IRI Petrinjem in voditeljem FIN-Cantieri dogovoril o rešitvi krize v CRD, ki je mogoca samo zaposlitvo začasno odpuščenih delavcev v novih obratih zlasti pa v podjetju (tako imenovana tretja pobjuda), ki naj bi predstavljalo nadomestek za ukinjen obrat OMFA. V delegaciji bodo poslanca Cherinini in Martina ter predstavnik Zucalli. Točna jamstva glede rešitve krize kakor tudi enotne se stave večine v krajevnih organilih oblasti (Tržič, Gorica, pokrajina) sta bila pogoj, ki ju je PSDI stavil KD za sodelovanje v teh organih.

V kratkem se predvideva tudi objava skupnega poročila obeh strank. Medtem se je že izvedelo za nekatero obrise spoznaj med obema strankama, zlasti kar zadeva vseh oseb, ki bodo v teh organilih oblasti imela odločilno besedo. Predsednik pokrajine bo dr. Chientaroli (KD), predsednik odv. Devetek (PSDI), odborniki: dr. Marchesini, Velički, Pecorari, Grigolon in mor. dr. Cianelli.

V Gorici bo župan dr. Perzio, ki je prejel največ preferenčnih glasov. Odborniki bodo dr. Gallarotti (finance), Moise (socialna pomoč), De Simone (javna vzgoja), Lupi (javna dela), Martelani (št. v turizmu). Socialdemokrati bodo imeli dve mesti: dr. Milocco bo odbornik za zdravstvo, Candussi pa za davke.

Nadčelnika skupin bosta dr. Antonij Tripani (KD) in prof. Lanfranco Zucalli (PSDI).

Še trije primeri otroške paralize

V Gorici so se pojavili še trije primeri otroške paralize.

Lahko obliko bolezni so ugotovili na 4-letnemu Dariu Saressiu iz Mošte, ter na počudru leta starji Francescu Anselmu in 4-letnemu Francescu Russu, obema iz Gorice. Sprejeti so jih v bolnišnico Rdeče.

Darieva sestra, 4-letna Pia, ki je prav tako v bolnišnici za

radi preventivnih razlogov, pa nima zapadla tej bolezni.

Včeraj so v Gorici cepili proti otroški paralizi 300 otrok.

Skupno je bilo doslej cepljeno okrog 7000 otrok.

Gradacija domaćih vin

Normalna gradacija lanskega vinskih pridelkov na področju naše dežele je bila v vezzi z aplikacijo čela 5 vladne odlokove št. 707 z dne 11. oktobra 1949 določena takole: na Goriškem mora imeti vino 11,5 stopinje, v Trstu 12 in v Furlaniji 10 stopinj.

Ob navzočnosti okoli pet tisoč oseb

V Renčah so svečano proslavili 20. obletnico vstaje na Goriškem

Slavnostni govor je imel dr. Joža Vilfan - Zborovale sta pozdravila tudi predstavnika slovenskih in italijanskih partizanov iz Goriške

Na Goriškem so včeraj pravili 20. obletnico vstaje. Pooblaščenec je bil v Renčah, kjer se je zbralo okoli 5.000 ljudi, med katерimi so bili tudi številni slovenski in italijanski partizani iz Italije. Dopolnje je bila slavnostna seja članov prve konference Osvobodilne fronte na Primorskem, ki je bila na Kremanci 8. julija 1941. leta, med katерimi sta bila podpredsednik Okrajnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Milo Vižentin in Angel Kodrič, ki je kot pred dvajsetimi leti tokrat otvoril konferenco. Po govoru Mila Vižentina so obujali spominne

na prva leta organiziranega upora in na protifašistično borbo pred vojno.

Na trgu v Renčah, ki je bil 5.000 ljudi, med katерimi so bili tudi številni slovenski in italijanski partizani iz Italije.

Dopolnje je bila slavnostna seja članov prve konference Osvobodilne fronte na Primorskem, ki je bila na Kremanci 8. julija 1941. leta, med katерimi sta bila podpredsednik Okrajnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Milo Vižentin in Angel Kodrič, ki je kot pred dvajsetimi leti tokrat otvoril konferenco. Po govoru Mila Vižentina so obujali spominne

na prva leta organiziranega upora in na protifašistično borbo pred vojno.

Na trgu v Renčah, ki je bil 5.000 ljudi, med katерimi so bili tudi številni slovenski in italijanski partizani iz Italije. Dopolnje je bila slavnostna seja članov prve konference Osvobodilne fronte na Primorskem, ki je bila na Kremanci 8. julija 1941. leta, med katерimi sta bila podpredsednik Okrajnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Milo Vižentin in Angel Kodrič, ki je kot pred dvajsetimi leti tokrat otvoril konferenco. Po govoru Mila Vižentina so obujali spominne

Poročilo športnega komisarja

Ob zaključku nogometne sezone II. kategorije

V nedeljo bo sestank nogometnikov v Gradiški

Pokrajinski komisar FIGC Mario Tiberio je izdal zaključno poročilo o delovanju nogometnih ekip, ki so se udeležile nogometnega tekmovanja v II. kategoriji diletantov v pretekli nogometni sezoni.

Te kmovanje se je začelo 19. oktobra 1960 in v času tekmovanja je imel komisariat 30. sestankov. Društva, ki so se udeležila tekmovanja, so postavile na igrišče naslednje število igralcev: Juventus in Padova 17; Caprija in Zagaj 20; Villesse 21; S. Lorenzo 21; S. Marco 20; Itala 22; Ločnik 22, Caprija 20, Sovodnice 21 in S. Marco 60.

Vkljub težavam je tekmovanje pokončeno v plavjanju v atertonu. Po Renčah je bilo postavljeni dosti stojnic, kjer so prodajali najzajednejše igre in jadče, igral pa je tudi orkester.

Popoldan je bilo na Vipavi tekmovalno v plavjanju in v atertonu. Po Renčah je bilo postavljeni dosti stojnic, kjer so prodajali najzajednejše igre in jadče, igral pa je tudi orkester.

Sprejeti so bili naslednji disciplinski ukrepi: opomin je deloval osem društav, denarni kazni pa šest. Izmed posmernih igralcev jih bilo opominjalo 34, izključeni pa so bili 17.

Konečni dosegli rezultati so bili naslednji: Juventus 40; Padova 37, Fara 34, Itala 32, S. Marco 28, Zagaj 25, Ločnik 22, Caprija 20, Sovodnice 18, Moraro 18, S. Lorenzo 17, Hausbrandt 11 in Villesse 10.

Komisariove poročilo javlja, da bo v nedeljo 9. maja ob 9.30 v Gradiški, na sedežu sportnega društva Torriana v palaci Coassini sestanek športnih društav II. kategorije, na katerem so vabljena tudi tista društva, katerih ekipe bodo v naslednji sezoni igrale v tej kategoriji.

Od 1. julija dalje so pri pokrajinskem športnem komisariatu in pri delegatu iz Tržiča (Armando Furlan Largo della Pace 1) v prodaji obratci za športno sezono 1960/61.

Vložena je bila samo ena pritožba proti izključitvi nekega igralca.

«Tudi če bi lahko vedrila, se ne bova smela zamujati,» je rekel Janez. Govoril je sproščeno in brezkrivo, ko da se peljata na svatbo.

«Prav res,» je rekel Brzjan. «Ali veš, kaj pravi sodišče? Sodišče pravi, da se moram oglašiti določno ob deveti urah.»

Poteznij je Palčičev ured iz televizije ter jo vrte v roki, da bi od kod padlo manjo nekaj svetlobe, toda kazalec ni mogel razocičiti. «V ta namen mi je Palčič posodil svojo ured,» je rekel. «Dragoceno ured s srebrnim pokrovom. Toda v temi tudi na srebrni urki ni najti pravega časa. Samo skrb bom imel z njo.»

Janez je menil, da bi si jo moral prizvezati z usnjeno vlakno. «To ni za kmetja,» je rekel omaločavajoče.

«Tudi za pastirja ni,» je rekel Brzjan razveseljeno.

Tedaj je Cigan zavzel na veliko cesto in zatočeval po njej. Znasel se je na novih tleh, v ubeljeni strugi z motnimi obrisi raseljivko zavarovan v je potenjih hitrej. Janez je lahko brez skrb popustil vajeti. Tako sta minila volnejši zrak med hišami, vendar po gnojščih je zopet zavela svežina.

Z veselo voljo sta se pejala v to svežino. Brzjan je bila močno pogodu na vožnjo. Bil je hvaljen za to, da je hvaljen za takoj priznanje, toda tudi Palčič je bil hvaljen za njegovo posredovanje. Najbrž Janez ni zlahka pristal na to pot. Brzjan mu je Palčič nekajkrat ponovil, da je Brzjan star in da ima slab obutev. Storil bi zelo dobro delo, mu je brčas rekel. Star je, kako naj prehodi to daljo! Brzjan se je še nekaj časa zamujal s to mislio. Ne mara mu je tudi kaj obljubil, si je misli.

Palcic, načinevadzjan, ni prav nič tratal besed. Menil se je z Janezem o njegovih novih hiši. Potem sta gorila v Palčičeve bolezni. Da, je potozil Palčič, niti na sodišče ne morem. Bila bi prava veselica na pot, je rekel. Nato se je spomnil se necesa. Rekel je, da hosta morali tja tudi Luca in Lenka. Toda tega se je spomnil samo mimogrede. «Prejkone hosta moral

Obvestilo ZSPD goriškemu občinstvu

Zakaj sta bili odloženi predstavi na prostem v Štandrežu

Kakor je bilo sporočeno že v sobotni in nedeljski stevilkah Primorskog dnevnika, smo bili priljubljeni odložili predvajanje mlajšinske igre «Sneguljčica», ki jo je SG iz Trsta namenavalo pretekel soboto po novem na prostem v Štandrežu.

Ta predstava je bila odložena zaradi otroške paralize, ki se je pojavila na Goriškem in so v zvezi s pristojno oblasti s tem v zvezi odsvetovalo zbiranje večjega števila otrok na javnem prostoru.

— »—

Pogajanja o sporazumu gradbenih delavcev

V Rimu se je zaključil četrti del pogajanja med sindikalnimi predstavniki gradbenih delavcev in delodajalcem, da bi se sporazumi obnovili v vseživnje delovne pogodb. Na tem sestanku so delodajalci podali nekaj predlogov, vendar jih predstavniki delavcev niso sprejeli.

Tega pa niso storili, zaradi česar se je danes lahko pojavo na startu 112 kolesarjev, ki so šli na 151,5 km dolgo pot od St. Jean de Maurienne do Turina. Proga ni bila naporna razen v zvezi na Col de Mont-Cenis, ki je bil 90 km od cilja.

Danes pa je Spanci izvedeli ofenzivo na Mont-Cenis, ki je zasedel drugo mesto v tretji etapi na koncu sestanka.

Danes pa je Spanci izvedeli ofenzivo na Mont-Cenis, ki je zasedel drugo mesto v tretji etapi na koncu sestanka.

Gledate izgube delovnih ur zatoči vremena bi se delodajalci še pogajali. Tega vprašanja ne namevarajo rešiti v okviru blagajn gradbenih delavcev, kar zahteva sindikaliste, ampak naj bi se v ta namen ustavil poseben sklad, ki bi ga upravljalo spredobne skrbstvo.

Delodajalci so pristali na razširitev, da določen čas, blagajne gradbenih delavcev na vse pokrajine, nasprotno pa povračevanje prispevkov. Ponudili so povšek mezd za 7 odstotkov za navadne delavce ter za 10 odstotkov kvalificiranim delavcem; nasprotno pa vse delavce.

Gledate izgube delovnih ur zatoči vremena bi se delodajalci še pogajali. Tega vprašanja ne namevarajo rešiti v okviru blagajn gradbenih delavcev, kar zahteva sindikaliste, ampak naj bi se v ta namen ustavil poseben sklad, ki bi ga upravljalo spredobne skrbstvo.

Delodajalci so pristali na razširitev, da določen čas, blagajne gradbenih delavcev na vse pokrajine, nasprotno pa povračevanje prispevkov. Ponudili so povšek mezd za 7 odstotkov za navadne delavce ter za 10 odstotkov kvalificiranim delavcem; nasprotno pa vse delavce.

Gledate akordnega dela (tabele o cenah) so odgovorili negativno. Izrekli so svojo pravljivost, da bi proučili uvedbe nekaterih določil v pogodbi, ki se nanašajo na skupaj zavajajoči delo na delovišču. Končno so zahtevali, naj se pogajanja nadaljujejo 11. junija.

Na kulturni prireditvi je nastopila mladina iz Renča z zbornim recitacijom «Naša pomlad», pevska zborja iz Dornberga in tovarne pohištva pa skupaj zapela več pesmi.

Popoldan je bilo na Vipavi tekmovalno v plavjanju in v atertonu. Po Renčah je bilo postavljeni dosti stojnic, kjer so prodajali najzajednejše igre in jadče, igral pa je tudi orkester.

Poziv

sovodenjskega županstva

Sovodenjsko županstvo obvesti vse starše otrok, ki namevarajo svoje otroke cepliti proti otroški paralizi, da ne bodo posiljani na dom nikakih obvestil vec. Pozivajo jih, naj pripeljejo svoje otroke cepli ob cirkirkih in poneljkih ob 10.30, ko bo prišel v zdravniški ambulatorij dr. Belli.

Naslovni maturitetnih nalog na slovenskih srednjih šolah

(Nadaljevanje s 3. strani)

3. «Talor m'assisò in solitaria parte Sovra un rialto, al margine d'un lago Di taciturne pianta incoronato.

Ivi, quando il meriggio in ciel si volve, La sua tranquilla immagine il Sol dipinge, Ed erba o foglia non si scrolla al vento, E non onda crescerà.

Strider, né batter penna angello in ramo, Né farfalla ronzar, né voce o moto Da presso nè la lunga odi nè vedi.

Tien quelle rive altissima quiete; Ond'io quasi me stesso e il mondo oblio Sedendo immoto; e già mi par che sciolte Giaccian le membra mie, nè spirto o senso Più le commova, e lor

vigezze.

2. Echi e riflessi delle vicende della patria nella poesia italiana dell'Ottocento.

Naslovni maturitetni nalog iz italijanske na tropske akademije:

1. Non basta che i giovani siano tecnicamente istruiti per soddisfare alle sempre più complesse esigenze del mondo della produzione; occorre pure che siano intellettualmente e spiritualmente preparati per rendere vivi ed operanti i valori umani e ideali in cui sono chiamati ad operare.

Pepříkovanovo kmalu na 27. května je pro se všechny přebudili na poslední dny v posledním predstavení.

2